

Saarepeedil tähistati Jüri Jaaksoni 150. sünniaastapäeva

16. jaanuaril tähistasid Saarepeedi kool, vallavalitsus, Eesti Pank ja riigikantselei kunagise riigivanema ja pikaage Eesti Panga presidendi Jüri Jaaksoni 150. sünniaastapäeva.

Pärast aktust avati Saarepeedi koolis Jaaksoni elust ja tegemisest näitus ning jalutati seejärel tema sünnikodu juurde Kokaviidikale, kus asetati pärjad Jüri ja Hermann Jaaksoni mälestuskivi äärde.

Viljandi vallast on pärit hulgaliselt tuntud poliitikuid ja Eesti riigi kasvamist ja arenguid mõjutanud inimesi. Küllap oli selleks põhjuseks just püüe ka rasketel aegadel hariduse saamise poole.

Toetus perelt ja koolidirektorilt

Jüri Jaakson oli oma vanemate seitsmes laps. Kuna isa suri varakult, pidi ka tema tegema oma kodutalus talutöid. Pere seisis raske valiku ees, kuidas talumajapidamise ja hariduse omandamisega edasi minna.

Jüri Jaaksoni vennal Jaanil oli aga tulevikku nägevat mõtet ja ta nõustus Jüri saatmisega Hugo Treffneri kooli Tartusse.

Treffner oli suur koolimees, kes tundis ära ande, mida oli vaja hädasti toetada. Jüri Jaakson on hiljem ise kirjutanud, et Treffner „...mitte üksnes kooliraha, vaid ka suure osa pensionirahast võlgu jättis ja J. Jaaksonit edasiõppimisele kihutas.“

Aitas vaesest perest lapsi

Tolle aja haritlased oskasid olla tänulikud neile, kes neid haridustel aitasid. Jüri Jaakson lõpetas Tartu Ülikooli juristina ja töötades Riias advokaadina ning



Külalised ja Saarepeedi kooli õpilased kõndisid pärast aktust ja näituse avamist Jaaksonite Kokaviidikal asuva sünnitalu juurde.

Foto: Ille Mirka

nähes oma võimaluste parane-mist, otsustas ta nüüd ise midagi tagasi anda.

Jüri Jaakson aitas koolitada oma venna Jaani poega Hermannit, kellest sai esimene eesti matemaatikaprofessor. Kuid sellega polnud ta veel oma tööd meie noorema põlve haritlaste aidamisel lõpetanud. Pärast oma 65. sünnipäeva asutas ta 1936. aastal Treffneri gümnaasiumi juurde oma sihtkapitali, et aidata kitsamates oludes andekaid õppijaid.

Väarikad riigimehed on eeskujuks

Jüri Jaakson oli 1924.-1925. aastal riigivanem ja kõige pikaagesem Eesti Panga president aastatel 1926-1940. Ta nägi suurt vaeva Eesti riigi rajamisel ja tegi panganduses hindamatu töö – tema juhtimise ajal võeti kasutusele Eesti kroon.

Tol ajal nägi Jaakson Eesti rahva ja kultuuri edasikestmisel kahte suurt probleemi ja ülesannet – eestlaste kriitiliselt mada-

lale langenud rahvaarvu ja meie rahva kui meie kultuurikandjate harituse kvaliteeti. Ta leidis, et andekate inimeste arendamine ei tohi jääda rahanappuse taha.

19. sajandi teisel poolel sündinud riigimeeste elud on heaks näiteks, kuidas keeruliste probleemidega hakkama saada. Sellest on õppida ka 21. sajandil ja meie eeskujudest võiksid olla Viljandi vallast pärit riigivanemad Jüri Jaakson ja Jaan Tõnisson.

On ju ka täna olulised märk-

sõnad meie riigi edasiviimisel eestluse hoidmine, meie rahvaarvu kasvu küsimus ja hea haridus.

Nii Jaan Tõnissoni kui ka Jüri Jaaksoni 150. sünniaastapäevaks on Eesti Pank andnud välja hõbedased meenemündid. Nende kahe mehe elukäigus on ühine kasvamine suures peres, püüd hariduse poole ja eestimeelsus.

Ene Saar,
abivallavanem

Loe lk 3



Saarepeedi kooli aktusel meenutati Jüri Jaaksoni panust meie riigi ja panganduse loomisse. Esi-nesid 1. ja 2. klassi õpilased.

Foto: Made Laas



Mälestuskivi juures tehti ka üritusel osalejatest ühispilt.

Foto: Made Laas



VALLAVANEMA VEERUD



24. jaanuaril tassisid vallaametnikud endisest Viiratsi vallamajast välja vana tehnikat, mööblit jm asju, millest osa viidi jäätmekäitlusjaama ja osa läks taaskasutusse. Foto: Made Laas

Valla keskuseks Viiratsi?

Inimestel on ajalooliselt ootus ja soov, et igal haldusüksusel – omavalitsusel oleks oma keskus. Mis keskused on pärast haldusreformi uutel ühinenud ja liitunud omavalitsustel näiteks Viljandimaal? Peab tunnistama, et sellega on paras segadus ja ega päriselt polegi valla kodanikud uute keskustega ilmselt harjunud.



Alar Karu, vallavanem

Viljandi valla kodanikud on kahe ühinemise-liitumise järgsete muudatustega järk-järgult kohanenud ja Viljandis asuva vallamajaga juba harjuda jõudnud. Samas on need liitumised olnud iga kord omamoodi keerulised just vallamaja tõttu.

Eelmisel ühinemisel oli ühinejate kindel soov, et ühtegi eelmist vallamaja enam kasutusele ei võeta ja leitakse uus lahendus. Lahendus leiti pärast suurt hoonete valimist, sest uut ehitada oleks olnud väga kallis ja kohe sellist büroohoonet Viljandi linnast võtta ei olnud, kuhu kõik uue valla ametnikud oleksid korraka ära mahtunud.

Lõpuks leiti lahendus ja täna asubki vallamaja hoones, mis pärast remonti suutis tol ajal ära mahutada kõigi nelja valla ametnikud. Kuna nelja aasta pärast aga tuli Viljandi vallal võtta ette tänu haldusreformile uus liitumine veel kahe vallaga, tuli jälle kõike algusest alata.

Lisandunud kahe valla kõigile ametnikele polnud kohta endises Viljandi linnas asuvas vallamajas. Rääkimata sellest, et volikogugi ei mahtunud oma istungeid enam vallamajja tegema.

Seega tuli kohe pärast haldusreformi hakata otsima ametnikele tööruume. Esialgne variant oli endise SEB pangahoone. Kiiruga leidsimegi lahenduse, mis ajutiselt võimaldas ära paigutada valla raamatupidajad ning hariduse- ja kultuurivaldkonna inimesed.

Kuidas edasi? Ehitada uus kaasaegne nullenergiamaaja? Liiga kallis. Leida uus maja ja see ümber ehitada? Kõiki võimalusi kaaluti vallavalitsuses hoolega ja otsustati tühjalt seisma jäänud endise Viiratsi vallamaja kasuks.

Valiku kasuks tuli palju väga olulisi põhjendusi: toimiv kaugküte, tühjalt seisev (ainult valla arhiiviruumid keldrikorrusel) vallale kuuluv hoone, hea ühistranspordi ühendus ja autodele parkla rajamise võimalus (pidev probleem Viljandi linnas).

Arvan, et see on kõige odavam variant meie ametnikele tänapäevaste töötingimuste loomiseks. Needsamad ametnikud on valmis igapäevaselt aitama abivajajaid, ehitama ja rajama valla inimestele ning nende lastele üha paremaid tingimusi õppimiseks, sportimiseks ja kõige muuks, milleks valla ametnikud teenistusse on võetud.

Usun, et on aeg, kui ka neil on tänapäevased tööruumid, et pakkuda võimalikult head teenust meile kõigile.

Niiviisi üheskoos, kõigile mõeldes, loome ja ehitamegi uut suurt Viljandi valda, kus kõik saavad abi ja kõigil on hea meel, et nad on elamiseks ja töötamiseks valinud meie, Viljandi valla.

Alar Karu, vallavanem

Viljandi Vallavalitsuse istungitel jaanuarikuus

- Kuulutati välja riigihange nimetusega „Viljandi vallamaja rekonstrueerimine“.
- Eraldati Viljandi valla eelarvest osaühingule Ramsi VK projekti „Mustla reoveekogumisala vee- ja kanalisatsioonitorustike

rekonstrueerimine“ omaosaluse katteks 5014 eurot ja 55 senti.

- Tunnistati riigihankel „Angerjate asustamine Võrtsjärve“ edukaks Eurl Aguirrebarrena pakkumus, mille kohaselt ostetakse nende käest 285 kg

klaasmaime Võrtsjärve asustamiseks.

- Määrati Viljandi valla kultuuripreemia, MARTIN KLEINI nimelise spordipreemia, Aasta Noorsootöö auhinna ning Viljandi valla teenetemärgi saajad.

Viljandi Vallavolikogu istungil jaanuarikuus

- Kehtestati Viljandi valla lasteaedades alates 01.01.2020 lasteaiaõpetaja töötasu alam-määraks vähemalt 90% üldhariduskooli õpetaja töötasu alam-määrast ja magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetaja töötasu alam-määraks vähemalt 100% üld-

hariduskooli õpetaja töötasu alam-määrast.

- Otsustati korraldada ümber Viljandi valla raamatukogude võrgustik.

- Otsustati Mäeltküla tööstus-pargi kruntidele seada tasuline hoonestusõigus ja korraldada suuline enampakkumine.

- Määrati aunimetuste Viljandi valla tegija, Viljandi valla aukodanik ja Viljandi valla aasta pere saajad.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 26. veebruaril.

Määruste ja korraldustega saab tutvuda Viljandi valla koduleheküljel www.viljandivald.ee alajaotuses Dokumentide register.

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud

Hajaasustuse programmi 2020. aasta taotlusi võetakse vastu 17. veebruarist 17. aprillini. Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning aidata seelläbi kaasa elanike püsimisele neis piirkondades.

Toetatakse kodumajapidamiste veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemidega ning juurdepääsuteedega seotud tegevusi. Juhul, kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kelle alaline elukoht rahvastikuregistri järgi on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist kuni toetuslepingu sõlmimiseni selles majapidamises, millele nad toetust taotlevad.

Maksimaalne toetus programmist on ühe majapidamise kohta

6500 €, omafinantseering peab kokku moodustama vähemalt kolmandiku projekti kuludest. Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summa.

Iga valdkonna jaoks on ühele majapidamisele võimalik taotleda programmist toetust üks kord kuue kalendriaasta jooksul. Teistkordset toetust sama valdkonna rahastamiseks võib kuue kalendriaasta jooksul anda juhul, kui toetuse saaja on sama valdkonna eelmise toetuse täies mahus tagastanud põhjusel, et projekti eesmärgi ei olnud võimalik saavutada.

Programmist võib toetust anda tingimusel, et taotluse esitamise päevaks on kohalik omavalitsus kinnitanud eelmise sama majapidamisega seotud projekti toetuse kasutamise aruande.

Taotlus tuleb esitada iga toe-

tatava valdkonna kohta eraldi. Taotlus koos vajalike lisadega tuleb esitada hiljemalt 17. aprilliks 2020 paberil või digitaalselt allkirjastatuna Viljandi vallavalitsusele: Kauba tn 9, Viljandi, 71020 Viljandi maakond või viljandivald@viljandivald.ee; Tarvastu teenuskeskusele, Posti 52e, Mustla alevik või tiina.almers@viljandivald.ee; Kolga-Jaani teenuskeskusele, Viljandi mnt 6, Kolga-Jaani alevik või rivo.aren@viljandivald.ee.

Programmi määrusega ja taotlusdokumentidega saab tutvuda: <https://rtk.ee/toetusel/toetuste-rakendamise/elukeskkond/hajaasustuse-programm>

Enne taotluse esitamist tasub vallast nõu küsida tel 515 6678 või e-posti teel rivo.aren@viljandivald.ee

Rivo Aren,
Kolga-Jaani piirkonnajuht



UUED TÖÖTAJAD

Reet Pramann – vallasekretär

Olen sündinud, kasvanud ja enamuse oma elust elanud Viljandis. Juriidilise kõrghariduse omandasin Tartu Ülikoolis.

Kohalikus omavalitsuses töötamise kogemust on mul enam kui 20 aastat – kõigepealt Viljandi Linnavalitsuses, seejärel Viiratsi Vallavalitsuses vallasekretärina ja edasi juba Viljandi Vallavalitsuses vallasekretärina. Vahepealsel ajal töötasin Mulgi vallavalitsuses juristina.

Nüüd olen nõ tagasi jõudnud Viljandi Vallavalitsusse vallasekretäriks. Tore oli taas kohutada endiste kolleegidega ning tutvuda uute ja toredate kolleegidega.

Töö kohalikus omavalitsuses ja eriti vallasekretäri töö on minu jaoks olnud alati väga huvitav ja täis väljakutseid. Kuna teemad ring, milles peab orientuma ja millega igapäevaselt tegelema, on väga lai, siis on see põnev ja annab võimaluse oma vaimu virge hoida.

Loodan, et suudan oma teadmiste ja oskustega kujundada vallavalitsuse töö sujuvaks ja koos valla kantsleiga toetada ametnike igapäevatööd.

Olen abielus ja peres on 3 last – täiskasvanud tütar ja poeg ning 5-aastane poeg.

Kvaliteetajana hindan perega ja sõpradega veedetud aega, samuti meeldib reisida ja erinevate spordialadega tegeleda



Reet Pramann Foto: Made Laas

Teedel on kehtestatud massipiirangud

Suur vihmasadu ja liikluskooormus on muutnud valla katteta teede seisukorra märkimisväärselt halvaks. Kuna suur roll teede lagunemisel on raskeliiklusel, on vallavalitsus kehtestanud osadel teedel piirangu, mille järgi võivad seal liigelda kuni 8-tonnise täismassiga veokid.

Metsast on vaja materjal paratamatult kätte saada, kuid seda ei tohiks teha teiste kodanike arvelt, kelle koduteed muudetakse raskesti läbitavaks.

Elanikel palume teada anda, kus eiratakse massipiirangut, toimuvad suured metsatööd või teed on kõvasti lagununud. Massipiiranguga vallateedel võib liigelda raskeveok ainult Viljandi valla poolt väljastatud veoloa alusel.

Kõik, kes märkavad massipiiranguga valla teel raskeveokite suuremat liikumist võib sellest teavitada valla teedespetsialisti, et välja selgitada, kas antud piirkonda on väljastatud veoluba. Veoloa puudumise korral fikseerib rikkumise politsei.

Karl Oigus,
teedespetsialist



Paistu ja Holstre rahvas kogunes Tartu rahu aastapäeva auks Paistu vabadussamba juurde, seejärel mindi pidulikule kontsert-aktusele rahvamajja.

Foto: Elmo Riig

Tartu rahu 100. aastapäeva tähistati kogu vallas

2. veebruaril tähistati Tartu rahu 100. aastapäeva Paistus, Kärstnas, Lalsis, Kolga-Jaanis ja Viiratsis. Mõni päev varem olid aastapäeva üritused ka Heimtalis, Mustlas, Leies, Saarepeedil ja Tănassilmas.

Paistu Vabadussõja ausamba juures rääkis abivallavanem Ene Saar, et Tartu rahuleping oli Eesti Vabariigi esimene rahvusvaheline leping, millega lõpetati Vabadussõda ja määrati Eesti idapiir. „Eesti Vabariik oli jõudnud täieõigusliku riigina maailma riikide perre. Ajaloolaste arvates oli tegu Eesti poolt vaadatuna ülimalt õigeaegse ja oskuslikult sõlmitud lepinguga, mis on meid toonud tänaseks vabasse Eestisse,” ütles Saar.

Kolga-Jaani kontsert-aktusel rääkis rahulepingu erakordsusest Riigikogu aseesimees Helir-Valdor Seeder. Ajaloohuvili-

ne Heiki Raudla lisas, et pikalt kulgenud rahuläbirääkimistel olid suured vastasseisud.

„Vene kindral teatas ühel hetkel, et kui te järgi ei anna ja meie tahtmist ei tee, siis me võtame selle Tallinna ära. Kindralmajor Jaan Soots vastas, et te võite ju unistada sellest, aga ma arvan, et me saame Peterburiga enne hakkama. Ja peale selle tundub teil üldse olevat raskusi iseenda valitsemisega. Ega te muidu poleks omal ajal kutsunud varjaage appi Venemaad valitsema,” jutustas Raudla.

Aktusel kõlas pillimuusika, ilusaid isamaalisi ja pühalikke laule laulsid koolilapsed ning Kolga-Jaani ja Tarvastu ühendkoor. Meeldejääv üritus päädis perenaiste seltsis imemaitsvaid roogasid mekkides.

Made Laas, toimetaja



Kontsert-aktusel esinesid Kolga-Jaani koolilapsed.

Foto: Made Laas

Jüri Jaakson oli inspireeriv isiksus

Näituse „Jüri Jaaksoni sünnist 150 aastat” avamisel ütles Eesti Panga muuseumi kuraator Siiri Ries, et Jüri Jaaksoni elu on hea näide sellest, kuidas igahelist, ka lihtsast talupoisist, võib saada riigile oluline isik, kui on õnne, pealehakkamist ja julgust.

„Jüri Jaaksonil oli elus õnne ja tal oli toetajaid rasketel hetkedel. Ta oli mees, kes kunagi ei jätnud oma abistajatele tasumata. Ta abistas majanduslikult oma vennapoega, esimest eestikeelset matemaatikaprofessorit Hermann Jaaksonit hariduse omandamisel ja Hugo Treffnerit, kõneles Ries. „Ta oli isiksusest hästi inspireeriv.”

Jaaksonil oli oluline roll koostöövalitsuse moodustamisel, Eesti keskpanga rajamisel, Eesti krooni kasutusele võtmisel



Jüri Jaaksoni näituse avas Eesti Panga muuseumi kuraator Siiri Ries (vasakul). Keskul Saarepeedi kooli direktor Ave Orav, temast paremal Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak ja Jüri Jaaksoni vennapojatütar Laine Must.

ja pangakontorite rajamisel üle Eesti. „Tema tegevuse märke on näha ka tänapäeval. Tänu tema tarkusele säilis mingi osa Eesti Panga kullast ja tänu sellele saime 1992. aastal kattevaraga tagatud Eesti krooni,” ütles Ries.

Mälestused Jaaksonitest

Jüri Jaaksoni mälestusüritusel viibis ka tema vennapojatütar Laine Must (83), kes on samuti sündinud Jaaksonite talus Kõkaviidikal. „Te mõelge seda vanapapit, Jüri Jaaksoni isa, keda mina pole kohanud. Ta pani oma mõlemad pojad Tartusse õppima!”

Laine Mustal Jüri Jaaksonist mälestusi pole, sest ta alles sündis siis, kui Jüri käis viimati sünnitalus. Küll mäletab ta oma isa Jaani venda Hermannit.

„Minu isa austas ja armastas oma vanemat venda väga. Hermann oli väga aus ja sõnapidaja

inimene. Ta vihastas elus vaid korra. Keegi süüdistas, et onu on midagi valetanud või kõrvaletõstnud. Isa rääkis, et see oli hirmus, kuidas ta vend siis vihastas! Ta oli nii aus ja õiglane.”

Vennad olid lühikest kasvu, meeter seitsekümmend sentimeetrit pikad. „Hermann oli väike, ümmargune ja lonkas, sest oli lapsena hobuselt maha kukkunud. Üliõpilased kutsusid teda nullukeseks,” meenutab Laine Must.

Kui Hermann õppis matemaatikat, siis Linda isa Jaan õppis Tartu Ülikoolis majandust ja oli aastatel 1924–1934 õpetaja Olustveres.

Näitus Jüri Jaaksoni elust ja tegevusest on Saarepeedi koolis üleväl veebruari lõpuni ja seda saavad vaadata kõik huvilised koolipäeviti.

Made Laas



Jaanuari viimasel reedel olid palutud Heimtali ringhonesse valla tublid kultuuri- ja spordiinimesed, keda valla poolt tänati ja kellele kingiti üks tore peoõhtu.

Foto: Kristjan Kivistik

Vald tänas spordi- ja kultuuriinimesi

31. jaanuaril tänas vallavanem Alar Karu Heimtali ringhones meie valla spordi- ja kultuuriinimesi nende panuse eest Viljandi valla ellu.

Vallavanem tõi välja valla möödunud aasta kultuuri- ja spordielu eredamad saavutused – head tulemused Eesti-maa Omavalitsuste talimängudel, põnevate näituste avamised ja ülevad hetked laulu- ja tantsupeol „Minu arm”.

„Häid hetki, mida meenutada on palju, võime oma valla tegijate üle suurt heameelt tunda ja tõdeda, et 2019. aasta oli meie vallale väga hea kul-

tuuri- ja spordiaasta. Jätkame samas vaimus, sest tugev rahvakultuur ja spordielu on meie väiksele rahvale väga oluline ühendav jõud. Koos oleme suuremad ja tugevamad,” ütles Alar Karu.

Kohaletulnuid tantsitas ansambel „Heldene aeg”, peoliste mäluvõime oskusi pani proovile ja õhtut juhtis Mart Saar, üllatusi vaheesinemiste näol pakkusid noor trikijaalgpallur Richie Kaljula ja ning Viljandi Line linetantsijad.

Jana Seeba, kultuuri- ja noorsootöö spetsialist



Eesti Pank lasi 10. jaanuaril ringluses Jüri Jaaksoni 150. sünniaastapäevale pühendatud hõbedast meenemündi. Mündi tiraaž on 3000; ühe mündi hind on 40 eurot, nimiväärtus 15 eurot. Foto: Eesti Pank

Viiratsisse kerkib moodne valla keskus

Uus Viljandi vallamaja Viiratsis tõstaks nii ametnike, kui ka kodanike rahulolu – paranevad töötingimused ja suureneb asjaajamise privaatsus.

Ehitusnõuniku Elo Talvoja sõnul on rekonstrueeritav hoone avar ja kaasaegne. „Mis aga kõige tähtsam – paranevad ametnike töötingimused, mis on eriti sotsiaaltöötajatel praegu halvad, sest nende juures käivatele inimestele on raske tagada privaatsust. Uues majas privaatsust kindlasti lisandub.”

Kahele korrusele on planeeritud kabinetid rohkem kui 50 ametnikule, kaks suurt koosolekuruumi, koridoridesse vestlusi- ja ooteruumid ning lasteala.

Alumisel korrusel asub suurim 104,3-ruutmeetiline koosolekuruum, kus saab oma istungeid viia läbi volikogu, mis praegusesse vallamaja ei mahu. Saali saab vajadusel jagada helikindla vaheseinaga kaheks, mis võimaldab korraga läbi viia mitut üritust.

Hoone värvilahendus on julge ja atraktiivne, oranžid aknaraamid elavdavad hoonet ja pääsevad hästi mõjule tumedal fassaadil. Suuremad klaaspinnaad sobituvad hästi ning hoone mõjub terviklikult ja uhkelt oma asukohas. „Ka sisekujunduses ei tohi karta oranži, mis mõjub ergutavalt ja inspireerivalt, mitte ärritavalt,” märkis Talvoja.

Keskus elavdab elu

Praegu on Viiratsi õnnetus olukorras, sest puudub keskus ehk väljakulaadne koht, mistõttu



Vallamaja arhitektuurse lahenduse lõi Arhinaut OÜ.

Fotod: Arhinaut

alevik näeb üsna nõukaaegne välja.

„Seda kõike annaks muuta, sest ruumi jagub. On näiteks allee, mida saab kenasti ära kasutada. Puhastada tuleb tiigid ja panna sinna mõned purskaevud, tiikide ümber ehitada aga jalgteed. Loodetavasti elavdab see elu ka rahvamaja ja kooli juures ning tekib ehk juurde ka mõni tore kohvik,

mis külastajaid ligi tõmbab. Nii saaks kujundada atraktiivse avaliku ruumi – Viiratsi ja Viljandi valla ilusa keskuse,” rääkis Talvoja.

Kui vallamaja ehitaja selgub ja läheb ehitamiseks, siis tellitakse eraldi vallamaja ümbritsevate teede, ristmiku, tänavavalgustuse ja parklate ehitusprojekt. Vallamaja rekonstrueerimise hange on välja kuulutatud.

Sotsiaaltöötajad igatsevad normaalseid töötingimusi

Sotsiaalnõunik Irma Väre tõdes, et sotsiaalvaldkonna inimestel on mitmekesi kitsastes kabinetides töötamine väga keeruline ja seda nii töötaja kui ka kliendi seisukohalt.

„Kui näiteks kaks ametnikku räägivad väikeses kabinetis korraga telefoniga, ei ole lihtsalt

võimalik keskenduda ega aru saada, mida teine pool räägib.”

Kui tuleb aga inimene vastuvõtule ja teisel ametnikul on samuti parasjagu vastuvõtt, ei taha ükski klient, et tema väga privaatseid andmeid, mida ta esitab oma ametnikule, keegi teine pealt kuuleks.

„Teise inimese juuresolekul ei ole võimalik inimest avada ja jõuda niimoodi nii kergemate

KOMMENTAARID



Maarja Mitt,
lastekaitse
peaspetsialist

Pärast seda, kui sain endale eraldi kabineti, mis on kinnine ja helikindla uksega, ei ole mul tööga probleeme. Varem tuli aga sageli ette, et pidin kabinetist lahkuma, et kolleeg saaks kliendiga rääkida ja otsima endale koha, kus olla. See raiskas tööaega.

Meil on teemad, mida ei tohi kõrvalised isikud kuulda. Tihti tegeleme hoolde- ja kasvatustööga, mis on alanud pärast pere lahkuminekut. Need on väga isiklikud, rasked ja valusad teemad – miks mindi lahk, mis lastest saab jne. Mõni inimene hakkab meie juures nutma. Kui on mitu inimest veel selle juures, on kindlasti väga ebamugav.

Suhtleme ka kohtutega siis, kui on laste perest eraldamise, seksuaalse väärkohtlemise teemad. Neid asju ei saa arutada nii, et terve koridor kuuleb. Need on väga tundlikud teemad.

Ka uues majas on meie kabinetid kahjuks väikesed ja perekonnad sinna ei mahu. Siis on lahendus kasutada vestlusruumi ja lasteala.

Praegu ei ole meil üldse sobivat koosolekuruumi. Uues majas on teisel korrusel koosolekuruum, kuhu saame kokku kutsuda rohkem inimesi. Juhtumikorralduse korral peame kaasama erinevaid spetsialiste, näiteks politseinikud, haridus- ja meditsiinisutuste esindajad.

Kokkuvõttes tundub, et uues majas on võimalusi paremaks töötamiseks rohkem.



Heili Rohtla,
lastekaitse-
spetsialist

Töötame koos kolleegiga ühes tillukeses toas. Kui meil tulevad samal ajal kliendid või kui ühel on klient ja teisel telefonikõne, siis on üsna keeruline keskenduda. Ükskord oli nii, et kolleegil oli klient ja mina tegin arvutis kirjatööd. Saime tagasisidet, et minu klõbistamine klaviatuuril häiris nende vestlust ja keskendumist. Samas mind häiris nende vestlemine. Ma küll kasutasin kõrvaklappe, aga ei saa ju muusikat väga valjuks keerata; siis ma ei saa ise keskenduda.

Kui vastuvõtule tuleb mitu inimest, näiteks pere, siis meil ei ole kohta, kus neid mugavalt vastu võtta – kabinet on nii kitsas. Praegu on printer sellise koha peal, et kui minu juurde tuleb klient, siis see jääb meie vaatevälja ette. Kui tullakse koos lapsega, siis kipub lapsel igav olema ja ta hakkab vanemate tähelepanu püüdma. Lapseõbralik oleks, et kabinetis on lapsele ruumi mängimiseks ja liikumiseks.

Me räägime klientidega eraelulisi pereasju, mida ei taheta, et isegi naaber kuuleks. Mõnikord on koguni nii, et tulevad lapsevanemad ja üks vanematest ei taha mõnda asja rääkida teise vanema kuules. Mõni klient on ka öelnud, et ei taha, et teine lastekaitsetöötaja oleks vestluse juures olemas. Tahetakse privaatsust, mis on täiesti mõistatav.



Kevin Paavo,
spordispetsialist

Minu töökoht on endises SEB-panga-hoones, suurem osa ametnike töötab aga vallamajas. Tulin tööle septembris ja kuna näen teisi kolleegide üsna harva, siis on nime ja näo kokku viimine siiani üsna keeruline.

Ühes majas töötamine hõlbustaks aga kindlasti vallaametnike tööd. Haridus-, kultuuri-, noorsoo- ja spordivaldkond teeb palju koostööd sotsiaaltöötajate, juristide ja teiste ametnikega.

Jooksvate küsimuste lahendamiseks oleme sunnitud helistama või e-maili teel suhtlema.

Tihti tuleb töös aga esile olukordi, kus otsekontakt on mõõdapääsmatu, kuid selleks kulub omajagu aega. Nagu vallamajas, pole ka meil ruumi, kus kohtuda inimestega.

Ühte majja kolimine oleks ka inimlikus perspektiivis hea, sest looks kolleegide vahel ühtsema ja tugevama sideme. Uutel töötajatel oleks ühes majas töötades lihtsam kollektiivi sulanduda. Varasematel töötajatel on aga uute inimestega harjumine ja koostöö võimaluste tekitamine märksa hõlpsam.

Töö efektiivsust silmas pidades on ühes majas töötamine kasulik meile kõigile.



Loit Kivistik,
volikogu revisjoni-
komisjoni esimees

Viljandi vallal on vaja vallamaja ja see peaks asuma Viljandi valla territooriumil. See peaks olema uus ja suur maja, kuhu kõik meie ametnikud ära mahuvad ja kus nad saavad mõistlikult teenindada valla elanikke.

Kuna olen ise Viiratsist pärit, siis olen võib-olla subjektiivne hindaja, kuid minu hinnangul see võiks väga olla Viiratsis, mis on meie valla lähim tõsiseltvõetav keskus Viljandile. See tähendab, et sinna on mugav ligi pääseda ka neil valla elanikel, kes tulevad Viljandi linna ühistranspordiga. Kui näiteks tulen bussiga Viljandisse, siis ei ole suurt vahet, kas jalutada Kauba tänavale või sõita bussiga edasi Viiratsisse. See vahemaa on tihedalt ühistranspordiga kaetud ja piisavalt lähedal Viljandi linnale, et linnas asju ajades ka vallamajas ära käia.

Mulle isiklikult muidu meeldib, kui volikogu käib erinevates kohtades kohal, mitte ainult ei istu ühes kohas, kuigi ametnikele oleks muidugi mugav, kui istungid on ühes saalis. Koosoleku ja saali ettevalmistust on siis mugavam läbi viia. Volinikuna on aga huvitav, kui käime ringi üle valla.

Ma ei ole kursis peensustega, kui kitsas on ühel või teisel ametnikul, aga olen aru saanud, et see on probleem. Kui see on probleem, siis tuleb see kindlasti lahendada.



Kaupo Kase,
volikogu esimees

Viljandi vallavolikogu on ruumi puudusel istungeid korraldanud erinevates Viljandi valla piirkondades: Ramsil, Valmas, Mustlas, Heimtalis, Viiratsis, Leies, Kolga-Jaanis, Vana-Võidus, Pinskalis ja üks erakorraline istung on toimunud ka praeguses vallamajas Viljandis.

Erinevates paikades näevad volinikud oma silmaga, millises seisukorras on valla tehniline taristu (teed ja hooned). Siiani ei ole ükski volikogu liige öelnud, et talle ei meeldi 2–3 tunnise koosoleku pärast sõita ühest valla otstast teise.

On aga vähesteid kohti, kuhu me ei ole kohale viinud eraldi tehnikat ja atribuutikat. Istungile eelnevatel nädalatel tegelevad mitu ametnikku tehniliste küsimustega. Kindla koosoleku ruumi korral jääks selline asjaajamine ära ja ametnikud saaksid tegeleda millegi muu vajalikuga.

Tulevikku vaadates on praeguses olukorras keeruline kasutusele võtta nutikaid IT-lahendusi. Näiteks volikogu istungil elektrooniline hääletamine, mis annab võimaluse automatiseerida istungi protokollimise.

Taoline IT-rakendus vajab kindlaid tehnilisi komponente. Vaja on turvastandarditele vastavat arvutivõrku, tehnilist tuge istungi ajal ja muud taolist. Ühes kindlas asukohas istungit pidades on sellist IT-lahendust kergem ja odavam rakendada.



Vallamaja fuajee on hele ja avar.

kui ka raskemate teemade juurde. Asi pole aga ainult ärarääkimises, vaid ka reaalsetes tegevustes, mida saame kohe inimese heaks toimetada. Sotsiaaltöös on kõige alus sotsiaalnõustamine. Seda ei ole aga võimalik niimoodi teha.”

Väre lisas, et salajaste kõnede korral peavad ametnikud minema vestlema koridori. Kuid võib juhtuda, et ka seal liiguvad inimesed. Ühe kabineti klaasist seinad kostuvad aga läbi, mis tähendab, et ooteruumis istujad

kuulevad kõike. „Inimestel on õigus privaatsusele,” rõhutas Väre. „Me ju ei taha, et teised kuuleksid meie rahaprobleemidest, rääkimata raskematest teemadest, nagu lapse kaotusest, steriliseerimise protsessist või võlgnevustest mitmele firmale.”

Vallamaja asukoht ei ole takistus

Uues vallamajas saaksid eraldi kabinetid lastekaitsetöötajad, kes vajavad kõige suuremat privaatsust. „Tegelikult loodame



väga sellele uuele vallamajale, sest inimesed ei peaks siis oma eraelulisi asju teiste kuuldes rääkima,” ütles sotsiaalnõunik.

Väre leidis, et vallamaja asukoht ei tohiks saada takistuseks. Abivajavad inimesed pääsevad Viiratsisse, mis on linna lähedal ja kuhu sõidab tasuta linna transport. Näiteks toimetulekutoetust küsivatel inimestel on

piisavalt aega, et tulla kord kuus vallamajja.

„Haiglasse sõidetakse ju samuti linnast välja. Küsimus on pigem selles, kas see on ebamugavus või suur probleem. Pigem arvan, et see on ebamugavus. Samas on jälle lihtsam tulla bussi peale neil, kes liiguvad halvasti. Need inimesed ei jõua ka praegu bussi-jaamast tulla vallamajja, vaid pea-

vad liikuma bussiga. Samahästi võivad nad sõita Viiratsisse.”

Sotsiaaltöötajad teevad palju tööd ka inimeste kodudes, näiteks hindavad inimeste hoolde- või koduteenuse vajadust. „See tähendab, et raske liikumisprobleemiga inimene ei peagi enamasti vallamajja tulema,” lisas Väre.

Made Laas

Endistes vallamajades käib vilgas elu

Viies kunagises vallamajas tegutsevad Viljandi valla asutused, mõnes ka ettevõtted. Vaid Viiratsi vallamaja on seisnud aastaid tühja tondilossina, arhiivimaterjalid riulitel tolmmas.

Endine Paistu vallamaja

Hoones, mis ehitati 1995. aastal vallamajaks, saunaks ja raamatukoguks, on praegu raamatukogu, saun ja noorte mängutuba.

Endine Saarepeedi vallamaja

Hoones on praegu raamatukogu, rahvamaja, spordi- ja jõusaal. Rahvamaja saalis toimuvad Saarepeedi kooli kehalise kasvatus tunnid, teisel korrusel on kaasaegsed sotsiaalkorterid.

Maja on ehitatud 1970. aastal Lembitu kolhoosi kontori- ja klubihooneks. 1988. aastast jäi sinna klubi ja Saarepeedi kolhoosi keskus. Alates 1991. aastast olid hoones ettevõtete kontorihooned, 2008. aastal kolis sinna Saarepeedi vallavalitsus ja raamatukogu.

Endine Pärsti vallamaja

Jämejala külas asuvas hoones on Pärsti pansionaat. 1985. aastal ehitati maja Viljandimaa haigla nakkuskorpuseks. 1995. aastal kolis sinna Pärsti vallavalitsus ja 1997. aastal Pärsti pansionaat.

Endine Viiratsi vallamaja

Hoones, mis praegu seisab tühjana, asus viis aastat vaid Viljandi valla arhiiv.

Maja ehitati arhitekt Valve Pormeistri projekti järgi kunagise Viiratsi mõisa häärberi maa- kividest vundamendile ja sellest sai Gagarini nimelise Näidissovhoostehnikumi kontorihoone. Vahepeal oli hoones Viiratsi riigimajand, aastatel 1993–2014 Viiratsi vallavalitsus.

Endine Tarvastu vallamaja

Mustla aleviku keskel asuvas majas asub Tarvastu teenuskeskus, kus töötab sekretär-asjaaja ja ning sotsiaaltöö- ja lastekaitse spetsialist; reedeti on kohal valla majandusnõunik. Majas tegutseb Mustla rahvamaja ja noortekeskus.



Paistu kunagisse vallamajja on asja igas vanuses inimestel.

Foto: Piia Mänd



Pärsti kunagises valla- ja pansionaadihoones käivad aktiivsed rekonstrueerimistööd, mis lähevad maksma ligi 1,4 miljonit eurot.

Foto: Alar Karu



Kunagises Tarvastu vallamajas on lisaks valla teenuskeskusele hulgaliselt ettevõtteid.

Foto: Tiina Almers

Teisel korrusel töötavad maniküürijad ja õmbleja, pakutakse ilu- ja juuksuriteenust ning energiaakapsli kasutust, seal asuvad maalikunstniku ja hulgifirma tööruumid.

Maja ehitati 1964. aastal Koidu kolhoosi (hilisem Tarvastu

kolhoos) kontoriks ja Mustla kultuurimajaks. 2002–2017 asus hoones Tarvastu vallavalitsus ja rahvamaja.

Endine Kolga-Jaani vallamaja

Hoones asub Kolga-Jaani teenuskeskus, kus töötab piirkon-



Saarepeedi endises vallamajas käivad ka koolilapsed sportimas.

Foto: Ille Mirka



Jaanuari viimasel nädalal viidi vanadest asjadest ja arhiivist tühjaks Viiratsi kunagine vallamaja hoone.

Foto: Made Laas



Kolga-Jaani kunagises vallamajas töötab palju inimesi.

Foto: Rivo Aren

najuht, majandus-, kultuuri- ja sotsiaaltöötaja, lastekaitse spetsialist, hooldus- ja tugiisikud. Lisaks on hoones raamatukogu, Leie Hoiu-laenuühistu, apteek, taaskasutusruumid, arhiiv, puhkeruum ning selles töötab mas- sör.

Maja ehitati 1970ndate keskel Kolga-Jaani kolhoosi ja külanõukogu kontorihooneks. Alates 1991. aastast olid majas Kolga-Jaani vallavalitsus ja seal praeguse ni tegutsevad asutused.

Made Laas

Tarvastu käsitöömeistrite sõbad jõudsid vaimse kultuuripärandi nimistusse

Möödunud aasta lõpul lisandus Eesti vaimse kultuuripärandi nimistusse uus sissekanne „Mulgi sõbade valmistamine Tarvastus“.

Sõbad on villased ühevärvilised või mitmevärvilised ruudulised õlakatted, mis kuuluvad Mulgi naiste rahvarõivaste komplekti. Vanasti oli sõba abielunaise pidulik õlakate, millega käidi külmal ajal kirikus ja külas, kuid oma koht oli neil ka pulmatraditsioonis pea- ja näokattena.

Ent sõba kandmiseks ei pea tingimata rahvariided seljas olema, nii mõnelegi naisele on sõba ainuke traditsiooniline rahvarõivaese ja seda kantakse uhkusega nii Mulgimaa üritustel kui ka laulupidudel. See on osa mulgi identiteedist ja kätkeb endas traditsioonilist käsitööd, ilumeelt ja oskusi.

Sissekande teinud Tarvastu gümnaasiumi õpetaja Helle Soots on ise õppinud Tarvastu käsitöökojas sõbasid kuduma ja leiab, et sealsete meistrite töö on igati seda väärt, et kanda see kultuuripärandi nimistusse. „Tulin kaltsuvaiba kudumist õppima. Saanud esimesed vaibad valmis, ütles tollane käsitöökoja perenaine Riina Salm, et proovigu ma sõba kudumist ka. Nii heast pakumisest ei saanud ära öelda,“ meenutas Soots.

Tuntuim on Halliste sõba

Mulgi sõbad kootakse kangastelgedel ja harilikult on nad ruudulised. Tuntuim ja kantuim neist on Halliste viievärviline, mis kootakse tasapindses toimes tehnikas, kasutades viit värvi: punast, kollast, lambahalli või musta, valget ja rohelist.

Ühesuured ruudud moodustuvad kuuest lõngakorrast, sõbade otstes on narmad. On kootud ka teist tüüpi ruudulisi sõbasid, kus peamisteks värvideks on roheline ja punane, taust on lambahall ja raamiks valge ruudustik. Neid kanti peamiselt Tarvastu ja Paistu kandis.

Kaugemas minevikus kanti ühevärvilisi valgeid, lambapuune või -musti sõbasid, hiljem asendusid need enamikus Mulgimaa kihelkondades ruudulistega. Vaid Helme kihelkonnas kanti veel 19. sajandi keskpaigani ühevärvilist sõba.

Ajamahukas töö

Korralik käsitsi tehtud sõba makstab üle saja euro ja selle tegemine on väga töö- ja ajamahukas. „Ükskord ma panin kirja, kui palju mul ühe sõba tegemine aega võtab. Telgede taga läks oma 20 tundi. Selle ajaga saab kahe-meetrise sõba kootud. Lisaks tuleb veel tikkimine ja narmaste keerutamine,“ rääkis Soots.

Niisiis, kes tahab endale sõba saada või soovib koguni ise endale kududa, peab sammud seadma Tarvastu käsitöökotta, kus tublid meistrid lasevad näpudel käia ja õpetavad ka uusi tegijaid välja. Tõsi, aega kulub selleks omajagu, aga tulemus on seda väärt.

Järgmisel suvel on jälle suur Mulgi pidu, kus on hea võimalus oma kauneid rahvariideid näidata. Kas või ainult sõba! „Olen seda meelt, et mida avatum on maailm, seda väärtuslikumaks muutub kodukant oma traditsioonidega. Inimene vajab seda, mis on oma ja ehe,“ lisas Helle Soots.

Rohkem infot Mulgi sõbade kohta saab Eesti vaimse kultuuripärandi nimistust (<https://www.rahvakultuur.ee/vkpnimistu/>).

Veel on Mulgimaalt vaimse pärandi nimekirja kantud arhailised mulgi mustrid ja nende kasutamine nüüdisajal, torupilli tegemine ja mängimine, toomlingaokstest korvi punumine, kama, Mulgi kapsaste, Mulgi pudru, Mulgi korbi, verivorsti, odrakaraski tegemine ja söömine Mulgimaal, mardi- ja kadri- ja maarjapäeva tähistamine, mulgi keel ning Mulgi söök.

Kristi Ilves,
Mulgi Kultuuri Instituudi
mulgi keele ja kultuuri
spetsialist



Käsitöömeister Lea Maisla Helme arhailise sõbaga.

Foto: Romet Koser



28. jaanuaril valmistasid Anathan ja Mariya Sri Lanka rahvusroogasid, mida aitasid serveerida Heimtali kooli kokanduse huviringi neid Helena, Kaisa Karin ja Helen.

Foto: Urve Mikk

Heimtalisis valmistati Sri Lanka roogasid

Sri Lanka kokandusõhtu väljakuulutamise järel täitusid kohad kiiresti ja osa soovijaid ei mahtunudki Heimtali mõisa söögisaali. Käivitus üle-eestiline kaheaastane projekt „Saame tuttavaks!“. Igas maakonnas korraldatakse kolm sarnast üritust.

Sotsiaalselt ettevõtet Siin&Sääl teevad koos Eesti Pagulasabiga Eestis elavad rändetaustaga inimesed ja pagulased. Lisaks toitlustamisele on võimalik õppida neilt käsitööd, keelt, tantsu ja muid oskusi erinevates töötubades.

Meie külalisteks olid Sri Lanka päritolu kokkadest abielupaar Mariya ja Anathan, kes on Eestis elanud juba kümme aastat, töötavad Tallinnas ja nende kaks last räägivad eesti keelt ning käivad veel koolis. Üle kolme tunni kestnud õhtu jooksul valmistati lambakarrit, ube kookospiima kastmes ja

masala teed koos maiustustega.

Osalejad said vahepeal piiluda kööki, tutvuda erinevate vürtsidega, kuulata selgitusi ja nautida võrratuid aroome. Sri lankalased on väga harva haiged – nad tarbivad väga teadlikult looduslikke ravimtaimi ja kasutavad neid toitudes, mis ei olnud sugugi põletavalt vürtsised. Heimtali põhikooli kokanduse huviringi neidudel oli võimalus käed külge panna toitade serveerimisel.

Lisaks oli hariv kuulata ajakirjaniku Silver Tamburi meenutusi oma viiekuisest elamisest Sri Lankal (kuni 1972. aastani kandis nime Tseilon) ning vaadata sealsest elust fotosid ja videosid. Vaheldusriikas õhtu huvitavate maitsete ja uute teadmistega jääb kauaks meelde.

Urve Mikk,
projekti „Saame tuttavaks!“
Viljandimaa koostööpartner

Meelde jääv aastavahetus Stockholmis

Teatud asjade kokkulangemine ja hea tahe viis Saarepeedi rahvamuusikuid esinema Stockholmis Eesti Maja restorani aastavahetuse peole.

Sõiduga alustasime 30. detsembri pealelõunal bussiga Tallinna poole. Kaasas reisikohvrid ja pillikohvrid, oli see paras katsumus vedada raskeid pillikohvreid laeva 8. korrusele.

Hommikul kohale jõudes teritas Stockholmis meid imeilus päikesepaisteline ilm. Mõeldata – kuupäev 31.12.2019, kuid kajutist välja vaadates tundus, et oleme jõudnud soojale maale!

Soe vastuvõtt

Sadamas ootas meid omaküla tüdruk Ly, kes organiseeris meile taksod Eesti Majja, kus ootas meid hea perenaine ja omanik Piret. Olime Stockholmis kesklinna heas rajoonis ja hotellini ainult 100 meetrit.

Kohe hakkas kibekähku pil-

lide üles panemine ja proovide tegemine. Nagu fotodelt näha, on kapelli koosseis Rootsi reisisuga natuke kosunud. Projekti-põhiselt lisandus kapelli hõbehäälne tüdruk Ly ja ja teine sametise häälega tüdruk Katrin, kes laulab põhikohaga Mulgi kooris.

Aga iganädalaselt käivad koos harjutamas kapelli alustala Arvo, kohusetundlik Meelis, hea Leo ja juhendajana täpne Tarmo, tubli Maret ja viimati lisandus kapelli heatahtlik Ellu.

Head eesti toidud

Õhtusöök Eesti Majas hakkas traditsioonilise eesti toidu – praeliha, verivorstide, hapukapsaga. Kõhud eestlase kombel head ja paremat täis, asusid rahvamuusikud mängima.

Publikuks olid eestlased oma rootslastest kaaslastega ja võttis aega, enne kui aru hakkasid saama, kes räägib eesti keeles, kes

rootsi keeles.

Nagu eestlastele ikka omane, kõigepealt ei saa vedama, pärast ei saa pidama! Huvitav oli jälgida, kuidas rootslased reageerisid eesti muusikale. Kes filmis, kes proovis kaasa tantsida. Rootslastel on tantsimisel natuke teistmoodi takt ja eestlastel teine taktimoot, aga hakkama saadi.

Uus aasta saabus kaks korda

Uut aastat saime vastu võtta kaks korda, kõigepealt Eesti aja järgi ja siis Rootsi aja järgi. Hea tunne oli laulda Eesti riigi hümnit aastavahetusel koos rootslastega. Ja kui saabus Rootsi aja järgi uus aasta, läksime Stockholmis linna tänavale Barnhusbroni suurele sillale, kus rootslastel on kombeks koguneda aastavahetusel.

Minu jaoks uskumatult rahulik, väärakas ja ühtegi purjus inimest ei näinud. Ilutulestik oli väga tagasihoidlik, niipalju kui inimesed ise lasid rakette. Tappa tagasi minnes ootas meid šampuselaud maasikatega!

Järgmisel päeval jõudsimme veel Stockholmis vanalinna külastada, kus turiste palju ja meeleolu ülev. Täna olime oma lahkeid võõrustajaid, kes meiega koos sõitsid tagasi Eestimaa poole.

Oleme nüüd väga heade emotsioonide ja suurepärase võimuse võrra rikkamad ning hea meeleolu terveks aastaks on garanteeritud.

Täna kõiki pillimehi ja nende kaasasid ning sõpru, olite lihtsalt võrratud!

Ille Mirka,
Saarepeedi rahvamaja juhataja



Saarepeedi kapell esines aastavahetusel Stockholmis Eesti Majas.

Foto: Ille Mirka

Tarvastus tegutseb minifirma TarCard

Kogu see lugu sai tegelikult alguse veel eelmisel kevadel, kui Tarvastu gümnaasiumi rollimängijate MTÜ Mõõgavennad koos Kohtla-Järve Ahtme gümnaasiumi ja Keeni põhikooli noortega kirjutas ja viis läbi SANA noortekohtumiste projekti „Mängiks ennast õige targaks“.

SA Archimedese Noorteagentuuri projekti eesmärgiks oli tutvuda erinevate lauamängude mehhaanikaga ja luua ise ajaloo-temaatilisi lauamänge. Peamiseks tingimuseks mängude loomise juures oli, et mängides saaks inimesed ka midagi uut teada, mitte ainult ei kinnistaks koolis õpitut.

Lisaks õpiti 3D-printerit ja -pliiatseid käsitsema, laserlõikemasinat programmeerima, erinevatest materjalidest mängunuppe ja muid vahendeid valmistama ja omatehtud fotosid töötlemas. Projekti lõpuks valmis neli lauamängu prototüüpi erinevate ajastute ning ajaloo-temaatilise koostise, häid ideid kokku oli aga tunduvalt rohkem.

Sealt edasi hakkas Mõõgavennade mõtte tööle: miks mitte pakkuda mänguvõimalust kõigile soovijatele? Sügisel jõutigi selle idee teostamiseni. Kuna 8. klassis õpib mitmeid MTÜ Mõõgavennad rollimängijaid ja nemad peavad sel õppeaastal valmis tegema ning esitama kas oma loovtöö või praktilise töö, haaras viis ettevõtlikku noort inimest kinni võimalusest need kaks asja ühendada.

Firma hakkas looma mängu

30. septembril asutasid Andre Lillepuu, Kerreth Arula, Tristan Thor Tennasilm, Triinu Taimi Priinits ja Kerttu Nõmm minifirma „TarCard“ ja alustasid kohe ka esimese mängu katsetamistega.

Otsustati alustada lihtsamast – minifirma esimene mäng „Valge üksisarvik“ põhineb kõigile tuntud „Musta Notsu“ reeglitel, kaartidel on kujutatud erinevaid loomi ja linde, paarid tuleb aga kokku seada keskaegse kunstniku maalitud loomapildist ja sama looma fotost.

Keerulisemaks muudab mängu asjaolu, et eksootilisemaid loomi maalivad Euroopa kunstni-

kud reisimeeste kirjelduste järgi, olemata neid kordagi ise näinud. Mõni elukas on selline, et esmapilgul tundub lausa võimatu ära arvata, kellega tegemist on. Selleks puhuks, kui üldse ära arvata ei oska, keda kaardil kujutatud on, on sinna lisatud qr-kood, mille alt leiab looma nime nii eesti, inglise, saksa kui vene keeles.

Mängu katsetati Tarvastu gümnaasiumi 5.–10. klassi õpilaste peal ja see läks paari nädala pärast tootmisesse. Vahvaid pilte oli nii palju, et raske oli kedagi välja jätta, nii pakubki TarCard praegu sellest mängust nelja erinevat varianti. Igas kaardipakis on 16 kaardipaari ja piltidest kordub ainult üks sarvik.

Noored müüsid oma toodet

Junior Achievement Eesti teeb kõvasti tööd, et noorte ettevõtlikkust suurendada, koolides tegutseb palju õpilaste- ja minifirmasid ja jõulueelsel ajal korraldatakse üle Eesti ka palju õpilasfirmade laatasid.

TarCardi meeskonnal õnnestus oma toodetega jõuda Värska, Pärnusse, Tallinnasse ja Tartusse, lõpuks esitleti oma kaardipakke ka Tarvastu talvelaadal Mustla rahvamajas. Laadadel said meie õpilased aimu, mida tähendab oma toote müük ja kui oluline on ostjatega suhtlemine, nägid teiste noorte tegutsemist ja erinevate õpilasfirmade toodete kõrget kvaliteeti.

Eriti innustas TarCardis tegutsevaid noori Pärnu Kaubamajakas juba 12. korda toimunud õpilasfirmade laadal Jäärmark saadud tunnustus, kus TarCard valiti laada parimaks minifirmaks.

Kuna kõige rohkem jääb puudu müügioskustest, kirjutasid noored motivatsioonikirja, millega kandideerisid JA Eesti ja Southwestern Advantage Eesti müügimentorluse programmi, et osaleda vastaval koolitusel.

Uued mängud tulekul

Samal ajal tegutsetakse kaardipakkide valmistamisel, mis nõuab palju käsitööd. Katsetamisel on rüütliskultuuril põhinev kombineeritud mehhanismiga mäng „Kuidas olla õige rüütel“, mille kaartidel on tegelastena



Tarvastu ja Ahtme Gümnaasiumi noored mängivad projekti „Mängiks ennast õige targaks“ üritusel.

kujutatud meie oma kooli õpilasi.

Mängu esialgset varianti tutvustasid SANA Projektitegijate kokkutulekul 30. novembril Tallinnas Erinevate Tubade Klubis selle loojad Aleksander Tokman ja Kristo Maisla. Veebruarikuus tahavad TarCardi noored valmis saada mängu, kus ajajoonel tuleb õigesti paigutada kõik Eesti Vabariigi riigipead alates aastast 1918.

Viimane mäng tuleb arvata kahes eri variandis: qr-koodidega, millel on õiged aastanumbrid, ja ilma koodideta, et õpetaja saaks selle abil tunnis kas rühmatööd või lausa tunnikontrolli teha.

Noored on ettevõtlikud

Noored on innukad tegutsejad ja ettevõtlikkus tundub olevat nende loomulik eluviis. Kui Tristan magas laupäeva hommikul autoga Pärnusse sõidu aja sisse, tuli ta teistele liinibussiga järele ja tegutses enamuse laada ajast ikkagi aktiivselt leti taga.

Kui kaardipakkidele ümbriseks mõeldud kottide õmblemiseks fliis otsa sai, otsis Triinu Taimi läbi enda riidekapi ja kotte sai tehtud just vajalik arv. Töö iga pisiasja pärast seisma ei jää.



TarCard'i noored Pärnu õpilasfirmade laadal Jäärmark. Leti taga on Tristan Thor Tennasilm ja Kerreth Arula, leti ees seisab Mia-Triin Ütsik, kes on saanud puhkehetke.

Fotod: Aive Kaldra

Mängukaartide tegemine käib igal nädalal vähemalt kahel päeval pärast tundide lõppu. Ja keegi ei kurda, ei viili ega nuri-se, kuigi enamusel on huvialasid rohkem kui minifirma – kellel muusikakool ja sellega seotud kontserdid, kellel kunstikool, kellel trenn.

Suureks toeks on TarCardi meeskonnale nende vanemad, perekonnaliikmed ja sõbrad. Väga suurelt on minifirmat tema tegemistes toetanud Tarvastu gümnaasium.

Kõik tunnevad nende tegevuse vastu huvi ja on valmis aitama, kui seda vaja läheb. Ja põidlahoidmist läheb minifirmal vaja kuni kooliaasta lõpuni – ees ootab veel mitmeid üritusi, kus osaleda.

Minifirma TarCard tegemistega saab tutvuda Facebookis: @TarvastuCard ja ühendust võtta aadressil tarvastucard@gmail.com

Aive Kaldra,
MF TarCard juhendaja

Krakowi draakon võib taas unne vajuda

Tarvastu Gümnaasiumi õpilased osalesid Erasmus+ järjekordsel projektikohtumisel, mis seekord leidis aset Poolas WielkaWies'is. Projekti eesmärk oli tutvustada õpilastele animeerimist üleüldisemalt, sealhulgas tegelesime 3D nukudega ning nende filmimisega.

Eestit käisid esindamas Lisete Vaarman, Berit Vaarman, Petrik Rähn, Laura Trei, Helina Kalamees ja Robin Liiber. Loomulikult ei puudunud meil ka oma tubli õpetajate meeskond, kes meil reisi käigus silma peal hoidis.

Vanad tuttavad ees

Saabusime Poola taevavõlvi alla juba ettevalmistatult, sest eelnev projektikogemus oli meil olemas ning oma koolis ettevalmistus- sedki tehtud. Meie suureks rõõ-

muks silmasime ka juba vanu tuttavaid, kellega sai veel hea hulga filme üles võetud.

Elasime võõrustavates peredes, kes meid väga lahkelt vastu võtsid ja poola keeltki õpetama asusid. Projekti lõpuks olid ter- vitusfraasid juba pähe kulunud. Koos teiste maade esindajatega Bulgaariast, Kreekast, Portuga- list, Itaaliast ning Poolast jõud- sime näha ja kuulda palju.

Printsess draakoni hirmu all

Kuna meie peateemaks animeerimises oli muinasjutuline lugu Krakowi draakoni hirmuvalitsuse all elavast printsessist, siis selle legendiga jõudsime tutvuda põhjalikult. Poolakate jaoks on see justkui „Kalevipoeg“ meie – rahvuskultuuri osa. Et näha, kus draakon olevat elanud, viidi meid uudistama sealseid majas- teetlikke koopa. Külastasime



Helina Kalamees, Robin Liiber, Berit Vaarman, Lisete Vaarman ja Petrik Rähn

Foto: Laura Trei

keskaja muuseumi ning selleks et nähtut ka filmilindile kanda, osalesime mitmetes ringides, mida viisid läbi eksperdid.

Kui saime lõpuks oma Krakowi draakoni loo plastiliinist 3D nukke ning loomulikult animeerija head sõpra kaamerat ka-

sutades telekraanile, oli sisimas ikka uhke tunne. Sest kogu seda filmitegemise protsessi kiirustas kahjuks tagant napp aeg ning ega ebaõnnestumisedki meile võõraks jäänud. Siiski suutsime kõik teele kerkinud probleemid lahendada ja pärast läksid asjad juba palju kiiremini.

Koitma hakkas meie kõigi kurvastuseks viimane päev. Huvastijätud olid sama kurvad nagu ikka, kuid õnneks suutsime kõigi osalejatega kontakte vahetada ja hingeski püsis mõte taaskohtumisest. Kogu projekt oli meie jaoks väga õpetlik ning andis palju teadmisi animeerimise alalt. Nüüd võib Krakowi draakon taas unne vajuda, sest meie saime oma töö temaga juba tehtud.

Robin Liiber,
Tarvastu gümnaasiumi
9. klassi õpilane

Minu, sinu, meie – koos on rohkem!

Kalmetu põhikooli noorteprojekt „Minu, sinu, meie – koos on rohkem” jõudis eduka lõpuni. Kogu ettevõtmise eesmärgiks oli lähendada kogukonna liikmeid tasuta mitmekesiste sportlike liikumisõhtutega ning tegutseda üheskoos piirkonna tugevdamise nimel.

Projekti raames toimus mitmekesise programmiga koguperepäev Kalmetu põhikooli õuealal, kus oli võimalus kaasa lüüa ühises soojenduses ning erinevates sportmängudes. Võimalus oli lasta vibu, lustida tasuta sky-jump atraktsioonil ning kolmel erineval batuudil. Lisaks sai nautida teadusteatri, imroteatri ja mustkunstniku etendust.

Mitme kuu vältel pakkusime kogukonna liikmetele tasuta treeninguid. Võimalus oli osaleda trummipulkade ja tempokate rütmide saatel toimuvates my-beat treeningutes, vähetuntud idla treeningus ning mitmetel indiac ja lauatenise õhtutel.

Projekti raames valmisid ühistegevustena kooli õuealale kaks ilmastikukindlat lauatenise lauda ning kvaliteetne kahekohaline kiik, mis oli kohalike laste pikaajaliseks unistuseks.

Mehiseid töid juhtis Kalmetu põhikooli tööõpetuse õpetaja Kalle Riitmuru, koos tublide piirkonna noorte Oliver Truu, Marten Karvi, Kalvin Thomas Roysteri ja Kalle Raidmäega.

Huvitav haridusseminar

3. detsembril pidasime haridusseminari, kus arutleti maakoolide tuleviku üle. Põnevate ja sisukate ettekannetega esinesid mitmed spetsialistid. Ülevaate piirkonna hariduse andmise ajaloost andis ajalooõpetaja Tuuli Tolmov, Viljandi valla hariduse arengukava tutvustas Maive Feldmann, Peedu kooli loo ja kokkuvõtavad järeldused tõi meieni Liina Luure.

Õhtu lõppedes sai sõna Eesti Küla liikumise Kodukant juht Krista Habakukk, kes istutas kuulajatesse mitmeid häid ideid ja tähelepanekuid edukaks kogukonna kaasamiseks paikkondlikus hariduse edendamises.

Projekti rahastas Euroopa Solidaarsuskorpus ja SA Archimedes noorteagentuur. Täname kõiki, kes aitasid projektil sündida. Loodame, et peale eduka projekti lõppu ei kao kohalike soov olla osa kogukonnast ja tunda rõõmu rahvast liitvatest ühistegemistest.

Karin Mägi,

Kalmetu põhikooli huvijuht



Kalmetu noored saavad nüüd mängida kooliõues lauatennist.

Foto: Maarja-Liis Juus



My-beat treening Kalmetu koolis.

Foto: Pille Sihver

Kalmetu noored liiguvad tantsides playbackile

Kalmetu Põhikooli särtsakad tantsuhuvilised neid on kooli huvijuhi toel teinud projekti „Tantsides playbackile”, mille raames tuuakse maanoorteni võimalus osaleda tasuta šoutantsutundides, mida viib läbi tunnustatud tantsutreener Rita Muttel.

Treeningud toimuvad kahel korral nädalas kuni veebruarikuuni Kalmetu põhikooli võimlas. Projekt võetakse kokku sõbrapäeval, 14. veebruaril, mil Holstre, Kalmetu, Kolga-Jaani, Leie ja Paistu piirkonna noored võtavad mõõtu staarijäljendusvõistlusel „Maanoorte playback 2020”.

Osalejaid ootavad põnevad auhinnad mitmetelt tuntud kultuuri- kui ka seikluskeskustelt.

Eelmise aasta üritusel oli rohkelt osalejaid ning koolimaja ruumid täitusid tempokate rütmide ja rõõmukilgetega. Üritus

õnnestus täiel määral ja võlgne me suured tänusõnad mitmele heale toetajale.

Ka sel aastal soovitakse pakuda sarnast elamust tasuta treeningtundidest saadava lisaväärtusega. Olgu mainitud, et parimate tantsuoskustega võistkonda ootab ka eriauhind.

Tasuta tantsutunnid ja maanoorte playback saab teoks projektifondi „Nopi Üles” kaudu, mida rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine” kirjeldatud tegevuste raames.

Lisainfo programmi kodulehelt: www.facebook.com/nopiules

Karin Mägi,

Kalmetu põhikooli huvijuht



Projektmeeskond: Liis Saarepera, Lisete Enders, Kadri Lorup, Emily-Andra Angerjas ja Kadi Rimmel koos huvijuhiga. Fotod: Ingrid Kallas



Imeputukat uudistasid nii suured kui ka väikesed.

Foto: Karl Georg Mumm



Legodega oli huvitav mängida nii lastel kui ka vanavanematel.

Foto: Keitlyn Moppel

Meie aja mängud Päikesekiires

Digitark ja Prügikoll annavad teada, et 22. jaanuaril toimus Päril Päikesekiire lasteaia vanavanematele pühendatud pidu „Meie aja mängud. Peole olid oodatud Päri, Pärsti ja Puiatu lasteaia lapsed oma pereliikmetega.

Päikesekiire töötajate plaan oli selline, et pidu algab peale tervituse, roboti poolt juhendatud virgutusvõimlemise ja karaokestiilis laste lemmiklaulu (kaasa) laulmisega – iga rühm oli valinud meelepärase viisi, mida oma vanavanematele rõõmsa meelelauluga esitada. Esitlusele tulid „Mõmmi laul“, „Tahan, ei taha“, „Kui sul tuju hea“ ja „Tähelelaul“.

Lapsed tutvustasid uusi mängu

Kui keha virgutatud ja hääled lahti paitatud, sai liikuda edasi mängude juurde, sest koolieelses eas lapse põhitegevus on mäng. Ja sel korral oli nii, et lapsed tutvustasid ja näitasid oma vanaemadele-vanaisadele mängu ja vahendeid, mida sel ajal, kui vanaemad-vanaisad väikesed olid, veel olemaski ei olnud.

Näiteks üks tore ja peaaegu igale eale kohane mänguasi on Bee-Bot – see on selline nupukas nuppudega putukas, mille saab laps enda tahtmise järgi või vastavalt eesmärgile liikuma panna – ikka 15 cm edasi ja sama palju tagasi, täpselt nii nagu vajadus on.

Näiteks saab putukat liigutada mõistatuse õige vastuseni ja kui Juku vastust ei tea, siis küllap Juhan aitab. Juku jällegi teab, et kuidas putukat liigutada. Ja teab sedagi, et kui putukale panna



Robotid olid selle peo tähtsad osalised.

Foto: Kertu Tooming

selga plastmassist ja aukudega kostüüm, siis saab Bee-Botiga isegi joonistada. Ja joonistada niimoodi, et vahepeal on käed täitsa vabad. Laps saab samal ajal näiteks oma memmele-taadi hoopis suure kallistuse või paar paid kinkida.

Loomulikult oli nii lapsel kui ka vanemal võimalus pliiatsit ka ise käes hoida ja tehtud tööd joonte, täppidega, robotite, päikesese ja naerusuuga omanäolisemaks teha. Samas: mis seal salata – ringi joonistamisel ja sirge joone vedamisel on see väike triibuline mänguasi päris hea abimees.

Väikesed programmeerijad

Vanemad lapsed, kel elukogemust juba paari aasta jagu enam ja peagi ees terendamas koolitee, said oma programmeerimiskursi näidata Lego WeDo 2.0 vahendiga.

Eelnevalt oli laste poolt valmis ehitatud erinevad sõiduvahendid, mille saab nutiseadme ja rakenduse abil liikuma programmeerida – osavussõitu alustasid prügiauto, Milo liikumisandur ja ralliauto. Kel aga sõidulust veel sees, sai proovida ka progerongi sõitu, sest Lego maailmas on ju ka programmeeritav

rong – LEGO Education Coding Express.

Et aga lasteaia käib erinevas eas lapsi, siis päris tillud said koos vanavanematega ehitada juhendi järgi legoloomi või mängida niisama – ehitada taluõue, lõbustusparki, katsetada torude ja pallidega ja just nii, kuidas tuju ja tahtmine oli.

Lasteaia keldrikorraldusel oli aga võimalus olla endal väike robot ja teha täpselt nii nagu kood ette näeb – nii sai valmima vana aja triipkood, milleks oli kasutada vanad kangajäägid, kaltsuribad ning kangasteljed. Eks näis kui kirev me ühine kood saab.

Multika tegemine

Kaamera jäädvustas väikeste sõrmede abil üles toreda töömeeleolu. Kõrvalruumis oli avatud ka kinosaal, kus lapsed said tutvuda Heino Parsi „Naerupalli“ multikaga. Ning loomulikult oli võimalus ka ise multika tegemist proovida – päeva lõppedes sai fotoaparaati püütud kaadreid, millest saab valmima üks tore mannamura, kus tegelasteks tähed ja tähtedest moodustunud laste nimed – see tähendab, et kõik lapsed said manna peale tähtede kaupa kirja panna oma nime, õpetaja aitas pildistada ning pärast paneme pildid ühte ritta... ja ehk üllatame isegi kui palju rõõmsaid naerupalle on me mannaterade seas.

Kuid selleks, et tühi kõht meeleolu ei rikuks ja kodudee liiga pikk ei tunduks, oli avatud ka väikene kohvik, mille suupisted lapsed eelnevalt valmis küpsetasid ja meisterdatud. Ning suupistete juurde võis nautida näitust „Meie aja digitehnika“, kuhu on lapsed koos vanematega erinevaid digiseadmeid toonud – on esemeid sääsepüüdjust telerini ning nutitelefoni „telliskivini“.

Jah, meile meeldib mängida ja teame sedagi, et üheskoos mängida on väga tore!

Aitäh meie abilistele, koostööpartneritele ja mängukaaslastele, kes aitasid me ettevõtmisel teoks saada! Päikesekiire lasteaia pere suured ja väikesed Päril, Pärstis ja Puiatus, aitäh – üheskoos on tore!

Viive Mägi,
Päikesekiire lasteaia
õppealajuhataja

Paistu lasteaialapsed õpivad mulgi keelt

Ühel jaanuarikuu hommikul tuli Paistu lasteaeda külla mulgi keele õpetaja Alli Laande, et tutvustada meie lastele mulgi keelt ja mulgi laulumänge. Paistu lasteaed saab nüüd osaleda kord kuus mulgi keelepesas.

Sellel päeval, kui Alli Laande meile tuleb, tegeleb ta hommikupoolikul lastega nii tegelustes kui ka vabas mängus, aga ainult mulgi keeles. Igal keelepasa päeval loetakse mulgikeelset lugu ja õpitakse mulgikeelseid laule ja mänge.

Tehakse ka käelist tegevust,

mille käigus õpitakse mustreid ja töövõtteid.

Saadakse ülevaade nii villase lõnga, kui ka linase riide saamisloost. Kogu tegevust toetavad rühmaõpetajad.

Keelepasa eesmärgiks on lasteaialaste sidumine mulgi keele- ja kultuuripärandiga. Läbi mulgikeelsete laulude ja laulumängude tutvustatakse ja õpetatakse mulgi keelt ja kultuuri ja oma pärimust. Juba mitmed aastad on keelepasa toimunud Mulgimaal neljas lasteaia ja sellest aastast lisandus ka Paistu lasteaed.

Märtsis on folklooripäev

Kõige vanem mulgikeelne Mulgimaa sündmus on Mulgimaa laste folklooripäev, kus need lapsed, kes on osalenud keelepasaades saavad oma oskusi jagada Mulgimaa teiste lasteaedade lastega.

Paistu lasteaed ei ole varem osalenud keelepasa, kuid on neli korda osalenud folklooripäeval. Sel aastal toimub folklooripäev Paistu Kooli lasteaia 19. märtsil.

Marget Martsik,
lasteaiaõpetaja



Alli Laande õpetab Paistu lasteaialastele mulgi mänge. Foto: Marget Martsik

Viljandimaa aasta tublim noorkotkas ja noortejuht

Kaitseliidu Sakala maleva 2019. aasta tublimaks noorkotkaks valiti Georg Teiter ja Noorte Kotkaste noortejuhiks Olev Luik.

Alati valmis! – Georg Teiter

Noorte Kotkaste Karksi-Nuia Kaheksajalad rühma noorkotkas Georg on aastaid olnud maleva üks säravamaid ning aktiivsemaid noorliikmeid. Lisaks sellele, et ta osaleb rühma ja maakonna laagrites on ta alati valmis esindama malevat ka erinevatel vabariiklikel võistlustel.

Just 2019. aasta on tema jaoks olnud eriti edukas:

1. Võistlusretk Talvekotkas Ida-Virumaal – II koht
2. Võistlusretk Väle-Jänes Valgamaal – II koht
3. Võistlusretk Mini-Erna Põlvamaal – VI koht
4. Võistlusretk Kuperjanovlaste Rada Valgamaal – I koht
5. Võistlusretk Laidoneri Rada Viljandimaal – I koht

Georgi järjepidevus, eesmärgi kindlus, julgus ja olukordade lahendamise oskus on kindlasti eeskujuks meile kõigile. Teame, et Georgil on sihid kõrged! Nii peabki!

Teeme ära! – Olev Luik

2019. aasta Sakala maleva tublimaks noortejuhiks sai Olev Luik. Olev alustas Ümera Kotkaste rühmapealiku abina ning nüüd on rühma juhtimise täielikult oma südameasjaks võtnud.

Kuigi meil Noorte Kotkaste ridades on väga palju tublisid ja aktiivseid noortejuhte, siis Olev on üks eredamaid näiteid sellest, et kes teeb, see jõuab. Ta ei leia vabandusi, vaid alati lahendusi – üritused peavad saama tehtud ja tehtud hästi. Ta on suure südamega ning tema suureks väärtuseks on see, et ta kaasab oma rühma üritustele ka teisi noortejuhte ning teiste rühmade noori. Ikka selleks, et koos oleks lõbusam, põnevam ja õpetlikum.

Kes on Noored Kotkad?

Noored Kotkad on Kaitseliidu noorteorganisatsioon kuhu saavad kuuluda poisid vanuses 7-18 (kaasaarvatud) eluaastat. Organisatsiooni eesmärk on pakkuda noortele võimalusi end proovile panna, olla julged ja ettevõtlikud ning anda panus Eesti riigikaitseks.

Noortele korraldatakse erinevaid laagreid, matku, võistlusi, spordiüritusi. Õpitakse nii esmaabi, metsatarkusi kui ka erinevaid teadmisi teistest eluvaldkondadest. Üritused on kõikidele noorliikmetele tasuta.

Noorkotkaste rühmi juhivad vabatahtlikud täiskasvanud noortejuhid, kes on reeglina aktiivsed ja ettevõtlikud emad või isad, kelle poeg ja poja sõbruskonnast on grupp poisse, kes soovivad midagi põnevat ja ennast arendavat õppida ning teha.

Henri Paavo,
Noorte Kotkaste instruktor



Kolga-Jaani spordihoones toimunud omavalitsuste talimängude korvpalli eelturniiril ei saanud Viljandi valla mehed (tumedas vormis) ühtegi kaotust. Foto: Kevin Paavo

Viljandi valla meeskond pääses omavalitsuste talimängude finaali

Kolga-Jaani spordihoones toimus 19. jaanuaril 36. Eesti omavalitsuste talimängude meeste korvpalli eelturniir, kus mängis hästi Viljandi valla meeskond.

Alagrupis oli neli võistkonda: Viljandi vald, Võru vald, Alutaguse vald, Haljala vald. Võistluspäev läks Viljandi vallale väga edukalt: suudeti võita kõik mängud ning võideti alagrupp.

Teisele kohale platseerus Alutaguse võistkond. Viljandi vald ja Alutaguse vald tagasid koha

üle-eestilistele omavalitsuste talimängude finaaltorniirile, mis toimub 29. veebruar–1. märts Viru-Nigulas.

Mängude tulemused:

Alutaguse vald 55:33 Haljala vald

Võru vald 23:38 Viljandi vald

Võru vald 44:29 Haljala vald

Alutaguse vald 21:32 Viljandi vald

Haljala vald 29:44 Võru vald

Viljandi vald 41:24 Haljala vald

Mänguaeg oli 2x10 minutit. Viljandi vald mängis koosseisus: Aivar Piir, Indrek Paal, Mart Paal, Ants Vaks, Vaiko Riives, Rauno Meerits, Steven Tensing, Taavi Randoja, Karl Peips, Joel Paal, Marti Stepanov.

Viljandi vald tänab kõiki abilisi, kes aitasid turniiri korraldada!

Kevin Paavo,
spordispetsialist

Meie mehed mängivad head korvpalli

Viljandi valla taustaga BC Eesti Maavara/Baltic Agro korvpallimeeskond mängib sellel hooajal Eesti tugevuselt kolmandas liigas (Saku II liiga).

BC Eesti Maavara/Baltic Agro korvpallimeeskond alustas oma tegevust 6 aastat tagasi, kui koondas oma meeskonda peamiselt Kolga-Jaani piirkonna korvpallurid, kes on aastaid koos mänginud ning soovisid ühtselt end proovile panna Viljandimaa korvpalli meistrivõistlustel.

Proovilepanek õnnestus igati, kuna viiel korral saadi kaela medalid ja korra tuldi ka Viljandimaa meistriks. Enamik mängijatest on läbi aastate küll pärit Viljandi vallas asuvast Kolga-Jaani piirkonnast, kuid nüüdseks on meie meeskonda esindanud mitmed Eesti I liiga

ja II liiga ning ka meistriliiga kogemustega mängijad.

Mängijate keskmine vanus jääb alla 30 eluaasta ning panustame samuti ka Kolga-Jaanis piirkonna järelkasvule. Noored saavad osaleda meeskonna treeningutel ja liikuda piisava arengu korral edasi esindusmeeskonda.

Saku II liiga hooaeg 2019-2020

Käesoleva hooaja alguses otsustasime osaleda Eesti II liigas. Sooviavaldusi oli tulnud Eesti Korvpalli Liidule rohkelt ja seega kõigile soovijatele kohti ei jagunud, kuid meie meeskond sai oma taotlusele positiivse vastuse.

Meie meeskonnal on piisav kogemus, tugev meeskonna motivatsioon, toimiv meeskonna organisatoorne pool, mis andis

Eesti Korvpalli Liidu juhatusele kindlustunde, et meeskond on igati valmis osalema Eesti II liigas aastaid ning see ei oleks lihtsalt paari aasta ettevõtmine.

Meie Saku II liiga meeskond on täienenud peamiselt Viljandimaa korvpalli meistrivõistlustel osalevate meeskondade korvpallurite võrra. Seega oleme igati Viljandi valla ja Viljandimaa meeskond.

Hooaja esimese poole mängude põhjal hoiame hetkel 12 meeskonna hulgas 7. kohta, olles kogunud 9 võitu ja 7 kaotust. Hooaja alguse mõnast saime üle ning viimasest kuuest mängust on meeskond võitnud viis. Meeskonna eesmärk käesolevaks hooajaks on jõuda Final Fouri ning võidelda medalite eest.

Joel Paal,
korvpalliklubi juht



Parim noorkotkas Georg Teiter.

Fotod: erakogu



Parim noorkotkaste juht Olev Luik koos poja ja piirivalve koeraga.



Vasakult esimene: Kevin Tamberg, Rauno Meerits, Vaiko Riives, Madis Soodla, Taavi Randoja, Aivar Piir, Joel Paal. Alt vasakult: Ants Vaks, Mart Paal, Mario Polusk, Karl Peips, Indrek Paal. Foto: Ruts Lumiste

Mustla pensi- päevast saab filmi vaadata

Pensionipäeval, 5. märtsil kell 18 näidatakse Mustla rahvamajas filmi „Pensipäev“, mis on filmitud 2018. ja 2019. aastal Mustlas. Tele-esilinastus on 15. veebruaril kell 22.30 ETV2-s.

Režissöör-operaator Liis Lepik ütles, et film on ühe aleviku inimeste koondportree, mille keskmes on eelkõige pensionialised inimesed ja nende liikumine pensipäeval poes, apteegis, kohvikus ja pangau-tomaadi juures.

„Mulle tundus põnev, et kord kuus muidu ehk vaiksemalt kulgev Mustla läheb rohkem elama just pensionipäeval. Seda fenomeni on märgata tegelikult üle terve Eesti, sest pensipäev ongi tavaliselt päev, mil pensionär võtab raha välja ja sooritab oma ostud. Eriti hästi aga tulevad need mustrid välja natuke väiksemas kogukonnas, suures linnas on see vähem märgatav.“

Film jälgib ühest küljest küll pensipäeva, teisest küljest on see ühe generatsiooni lugu, kellele on omased teatud käitumismustrid, olemise viis ja laulud. „Seda kõike olen püüdnud ka ekraanile talletada. Minu jaoks on filmis jäädvustatu elav pärimuskultuur. Visuaalselt on fookuses vaated Mustla keskusest ja inimeste näod. Näojoontesse on talletunud kogu inimese elu. See ei ole asi, mida häbeneda, vaid pigem lugupidamisega imetleda. Eakatest inimestest õhkub ka palju rahumeelsust, elutööd on tehtud ning saab mõnusalt kulgeda omas rütmis. Samas on neis veel küllalt särtsu, eriti kui noorusaegu meenutada.“

Made Laas

Hea Viljandi valla elanik!

**Viljandi valla Eesti Vabariigi
102. aastapäevale pühendatud
pidulik kontsert-aktus**

Reedel, 21.veebruaril 2020
kell 18.00 Heimtali ringhooones

Kontsert-aktusel antakse välja
Viljandi valla tunnustused

Esineb Ott Lepland kvartett



Kontsert-aktus on kõigile tasuta

Täname Viljandi valla koole ja noori
Tartu rahu 100. aastapäeva
sündmuste korraldamise eest!

Soovime head Vabariigi 102.
aastapäeva!

EKRE Viljandi valla osakond



TEATED

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Kodumasinade remont, varuosad. Tel 517 9771 või merton@hotmail.ee.

Tarvastu Jüri talu OÜ ostab ja rendib põllu- ja heinamaid Viljandi vallas. Korrektne rendimaksete tasuja! Tel 504 6625, e-post tarvastu.juri@gmail.com.

Ostan VAZ 2101-2107 või VAZ 2121. Sõiduk ei pea olema sõidukorras ja võib olla ilma dokumentideta. Tel 5565 1952.

Saareküla üldkoosolek toimub pühapäeval 22. märtsil kell 11.00 Uusna külamajas.

4.02 – 29.02 Humorist Ulvi Hallikmäe näitus „Nahka pandud mõtted“ Paistu rahvamajas.

10.02 kell 19 V Viljandi valla mälumängu 4. voor Viiratsi rahvamajas

28.02 kell 19 Seasaare teatri etendus „Nukumaja“ Paistu rahvamajas.

29.02 kell 20 tantsuõhtu Puiatu rahvamajas. Retrovideo diskot teeb Mart Saar. Sissepääs 6 €, tel 5197 2678.

7.03 kell 20 Naistepäevapidu ja tantsurühma Kuremari 15. sünnipäev Holstre magasiadas.

Ramsi noorte fotonäitus „Imelised loodusvaated“ Ramsi raamatukogus avatud 1.–29. veebruarini: T-R 11-19, L 11-15.

Anna Mulgi peole hoogu!

Kuues Mulgi pidu „Mia ja sia ütenkuun“ toimub Karksi pargis 30. mail 2020. Nüüd saab iga soovija Hooandja keskkonna kaudu kuni 15. märtsini peo läbiviimist toetada: <https://www.hooandja.ee/projekt/vi-mulgi-pidu>

Pidu algab teise Mulgi söögi

festivaliga, toimub suur laat ja laval pääl astuvad üles külalised Setumaalt, Võrumaalt, Kihnu. Huvilisi ootavad õpikambrid, lasteala ja palju muud põnevat. VI Mulgi peo kontsert algab kell 14 rongkäiguga, kuhu on oodata 1500 lauljat, tantsijat ja muusikut.

Viljandi valla külade päev 2020

22. juunil Holstre külas,
kooli staadioni ümbruses

Algab kell 13.00 laadaga, jätkub külade rivistusega kell 14.00, sportlike tegevuste ja kultuuriprogrammiga. Oodata on üllatusesinejat! Külade päeva tegevused lõpevad kell 19.00 ning õhtu jätkub jaanipeoga.

Korraldaja: Holstre külaselts (MTÜ Holstre Pere Selts)

VILJANDI VALLA seerijooks.ee

VILJANDI VALD

28. VAK STAIERI TALVEJOOKS

24 KELL 11.00 VILJANDI VALD VEEBUEAR PÄRI KÜLA

PÕHIJOOKS 10,3 KM
NOORTEJOOKS 5 KM
KEPIKÖND

INFO JA REGISTREERIMINE WWW.VILJANDIVALD.EE/WEB/SEERIJOOKS

EV 102 TÄHISTAMINE VILJANDI VALLAS

20. veebruaril Paistus

- Kell 12 mälestushetked Vabadussõja ausamba juures
- Kell 12.30 kontsert-aktus Paistu koolis

20. veebruaril kell 18 kontsert Uusna külamajas

20. veebruaril Mustlas

- Kell 12.30 kogunemine Mulgi majaka juures
- Kell 12.40 rongkäik ausamba juurde ja pargade asetamine
- Kell 13 pidulik kontsert-aktus rahvamajas. Esinevad Tarvastu gümnaasiumi õpilased, segakoor Üits Viis ja Tarvastu segarahvatantsurühm

21. veebruaril kell 11.30 kontsert-aktus Saarepeedi koolis

24. veebruaril Kolga-Jaani piirkonnas

- Kell 11.30 pargade asetamine Lalsi Vabadussõja ausamba juures
- Kell 12 jumalateenistus Kolga-Jaani kirikus ja pargade asetamine Vabadussõja ausamba juures
- Kell 13 rahvapidu Kolga-Jaani rahvamajas: Kolga-Jaani aasta tegija tunnustamine, esinevad ansambel Topelt Hellad Kellad, Kolga-Jaani lapsed ja Viiratsi naisrahvatantsijad

24. veebruaril kell 12 Kärstna Vabadussõja ausamba juures mälestushetked

24. veebruaril kell 13 Valma infopunktis kontsert-aktus

25. veebruaril kell 12 Viiratsi rahvamajas kogupere mälumäng

25. veebruaril kell 13 Ramsi Vaba Aja Keskuses kontsert

29. veebruaril kell 11-14 Tännassilma rahvamaja õuel omatoodangu laat

OLETE OODATUD!



VANA FOTO



Eesti Panga president Jüri Jaakson oma töölauda taga. Foto pärineb 1930ndatest aastatest.

Foto: Eesti Panga muuseum

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

ALMA JÜRGENSON	93. 04.02.1927	Mustla alevik
LEIDA PIHLAK	97. 10.03.1923	Uusna küla
ALIDE SIBUL	25.03.1923	Jämejala küla
HILJA ORUMETS	29.03.1923	Lätkalu küla
ANNA REILE	95. 07.03.1925	Vanausse küla
ALVINE ŠPRENK	25.03.1925	Mustla alevik
VIVIAN NOORMETS	92. 24.03.1928	Mustla alevik
ANETTE TALTS	91. 10.03.1929	Pärsti küla
ERIKA LEPPMAA	90. 06.03.1930	Mustla alevik
VEERA LUHAAÄR	08.03.1930	Pärsti küla
SILVIA BIRK	26.03.1930	Heimtali küla
ALFRED TUBIN	85. 06.03.1935	Vana-Võidu küla
SILVI OJA	17.03.1935	Kolga-Jaani alevik
HILLE-MAIE MAISTE	24.03.1935	Viiratsi alevik
HILLE-MAIE VARES	29.03.1935	Vana-Võidu küla
ELMAR RANDMER	30.03.1935	Leie küla
IMAND RÄTSEP	80. 01.03.1940	Ramsi alevik
AADA PUUSILD	06.03.1940	Jämejala küla
MAIDO HANSEN	11.03.1940	Viiratsi alevik
GENNADI FEDOTOV	14.03.1940	Viiratsi alevik
ELLI PINTSEL	15.03.1940	Loodi küla
SAIMA LAIOUNPUU	17.03.1940	Savikoti küla
PEETER SOORM	18.03.1940	Rebase küla
MARIA KASAK	18.03.1940	Ülensi küla
KADRI VOLLMANN	24.03.1940	Saareküla
AIME SUIK	26.03.1940	Vaibla küla

21. MÄRTS
2020
KELL 16.00

VILJANDI MAAKONNA
RAHVAMUUSIKUTE JA
KAPELLIDE PÄEV
SAAREPEEDI
RAHVAMAJAS

Ajakava:

16.00 Ühendorkestri proovid
17.00 Ühendorkester+rahvatantsijad
proov

18.00 Kapellid, rahvamuusikud,
rahvatantsijad esinemine

Info ja registreerimine peole
telefonil 523 4605

Sündmust toetavad:
Eesti Kultuurkapital
Viljandimaa ekspertgrupp
Viljandimaa Omavalitsuste Liit
Viljandi Vallavalitsus
Saarepeedi Rahvamaja

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

02.märts alates 10.00
TARVASTU
PÄEVAKESKUSES
Etteregistreerimine
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistajale TASUTA!

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raie-
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Mälestame

KLAARA KRIKMAN
18.04.1924 – 03.01.2020
Intsu küla

JOHANNES AASNA
25.03.1951 – 03.01.2020
Vardi küla

LUISE JERMANN
18.08.1930 – 07.01.2020
Mustla alevik

LINDA ANI
25.03.1932 – 14.01.2020
Paistu küla

TÖNIS MÄGI
11.01.1999 – 14.01.2020
Jõeküla

AIN KESA
11.01.1966 – 17.01.2020
Uusna küla

ÕIE KÜTT
19.02.1927 – 19.01.2020
Pinska küla

JUTA KUUSIK
30.01.1946 – 20.01.2020
Lalsi küla

MARE ALVER
24.07.1941 – 23.01.2020
Mustla alevik

SVEN PAABO
15.12.1978 – 30.01.2020
Karula küla

Pottsepatööd • Loodusehitus • Üldehitus



+372 5675 1468
www.stoneandcrystal.ee

6. märtsil kell 20.30
Saarepeedi rahvamajas

**NOSTALGIAHÖNGULINE
TANTSUÕHTU**

muusikat teeb Ain Arula KONDOR
Piletite ja laudade tellimine telefonil 523 4605

ÜLLATUSED NAISTELE
paase peole 8 eurot



KIRIKUTES

TARVASTU
PEETRI KIRIKUS

Jumalateenistused pühapäevi-
ti kell 11 pastoraadis (kuni pal-
mipuudepühani).

KOLGA-JAANI
JOHANNES KIRIKUS

Jumalateenistused pühapäevi-
ti kell 14 pastoraadis.
24. veebruaril kell 12 iseseis-
vuspäeva tänapalvus kirikus.
Pühapäevakoolitunnid püha-

päeviti kell 12. Algab registree-
rimine kevadleeri, tel 5568 4711.
Muu info koguduse blo-
gis: [https://kolgajaanikogudus.
wordpress.com/](https://kolgajaanikogudus.wordpress.com/)

PAISTU MAARJA KOGUDUS

16. veebruaril kell 14 jumala-
teenistus armualuaga pastora-
adis.

1. märtsil kell 14 jumalateenis-
tus armulauaga pastoraadis.

15. märtsil kell 14 jumalatee-
nistus armulauaga pastoraadis.

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne

Toimetaja Made Laas

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.
e-post ajaleht@viljandivald.ee

Kontakttelefon 435 0112 (üldinfo), 5305 8044 (toimetaja)
Kodulehekülg www.viljandivald.ee

13. märts 2020
Kärstna Kultuuriait

**ARNOLD
OKSMAA
SHOW**

NAISTEPÄEVA JÄRELVÖNKED

ürituse info: www.arnoldoksmas.ee

